

Одноклітинні
організми

2. ЯКОЇ ДІЯЛЬНІСТЬ І ФУНКЦІЇ ПРОВІДЮТЬ

3. ЧИ ІСНУЮТЬ В ПРИРОДІ ОДНОКЛІТИННІ ОРГАНІЗМИ?

4. ЧИ ІСНУЮТЬ В ПРИРОДІ ОДНОКЛІТИННІ

ПРИКЛАДИ ОДНОКЛІТИННИХ ОРГАНІЗМІВ

ОДНОКЛІТИННІ ОРГАНІЗМИ.

квітчасті ресорети

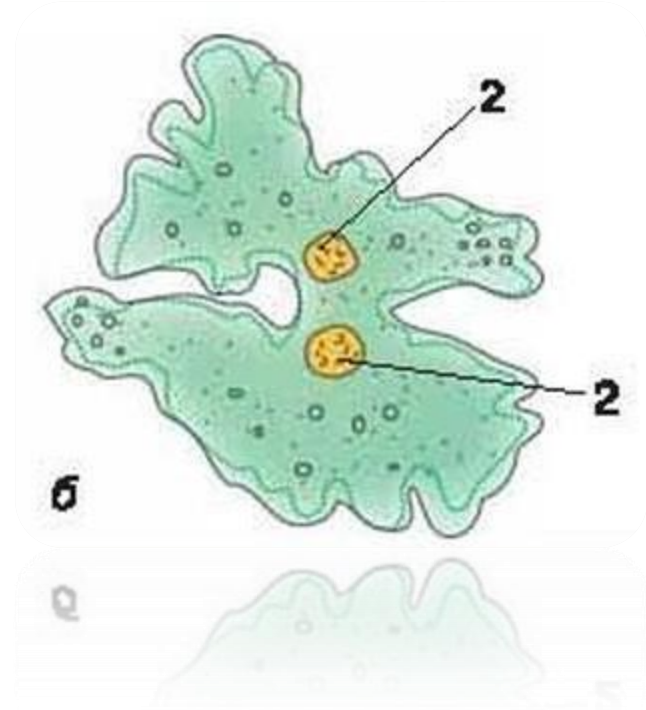
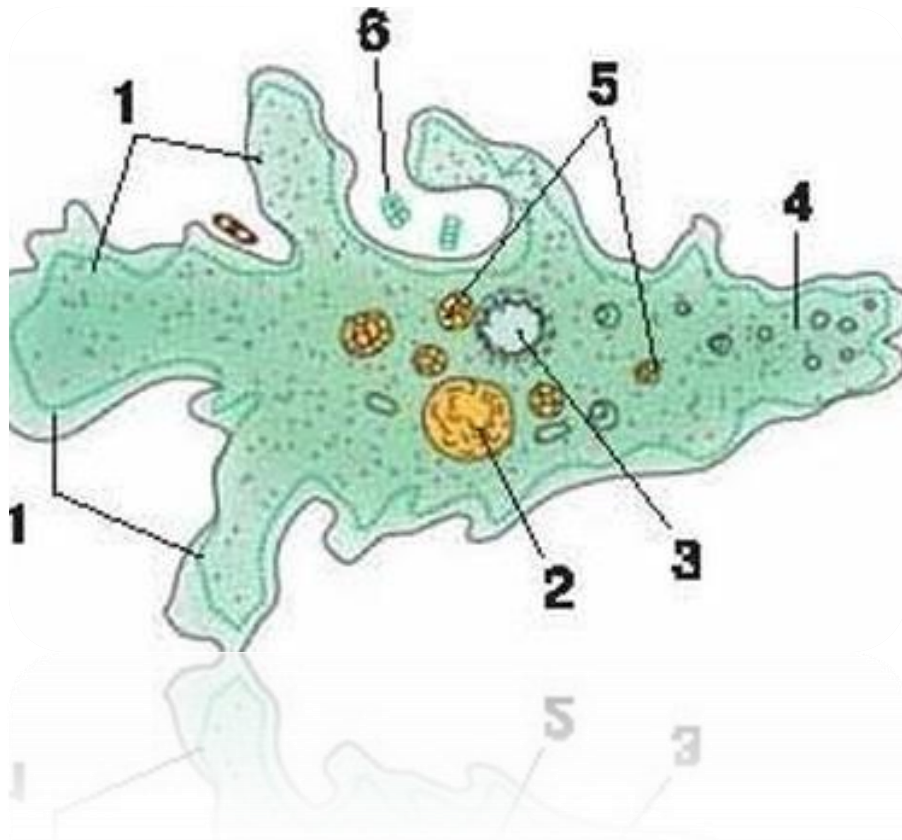
КЛІТИ
НОП

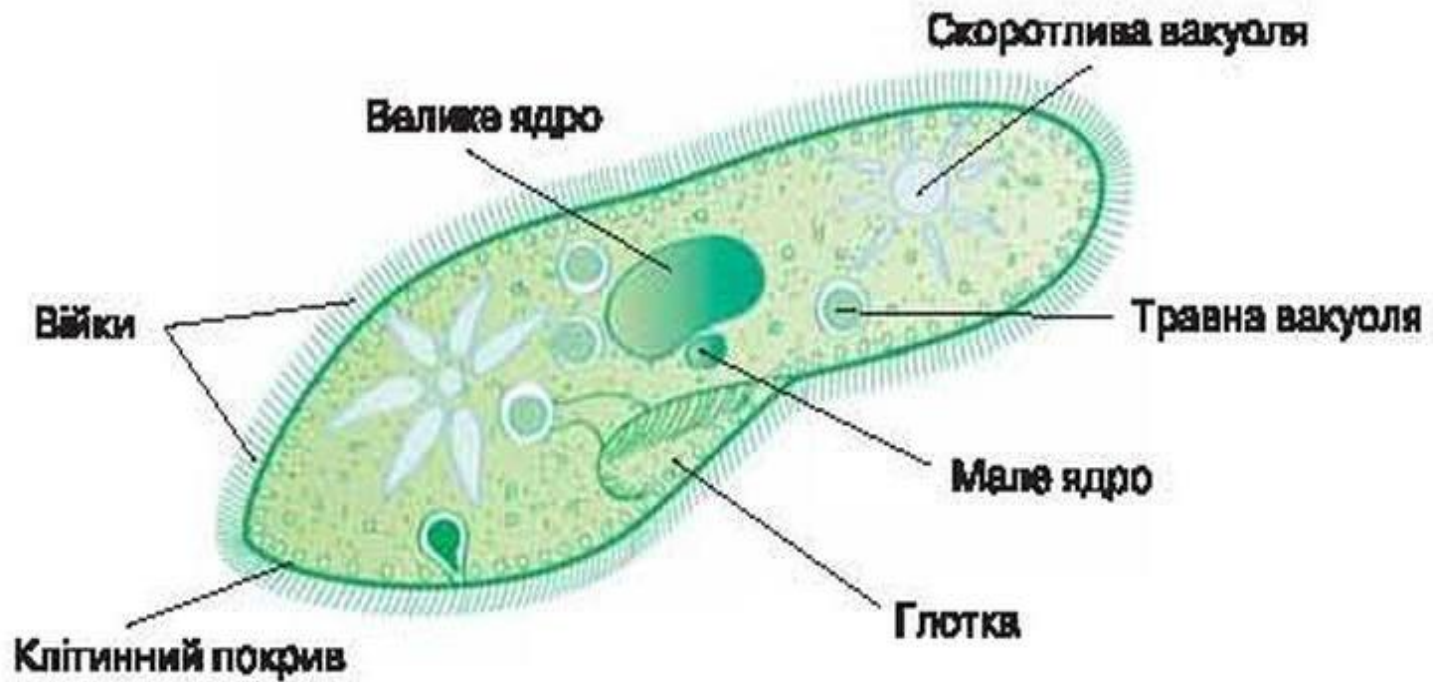
Одноклітинні твариноподібні організми за типом живлення схожі на тварин. Їхнє тіло складається лише з однієї клітини, яка виконує функції всього організму!

Мал. 41. Амеба (а); 1 — несправжня ніжка; 2 — ядро; 3 — скоротлива вакуоля; 4 — зона виділення неперетравлених решток; 5 — частка їжі у травній вакуолі; 6 — захоплення їжі несправжніми ніжками; розмноження амеби поділом навпіл (б)

Амеба протей. Тіло *амеби* являє собою одну клітину до 0,25 мм завдовжки (мал. 41, а). Її форма постійно змінюється, завдяки чому клітина повільно рухається. Під час руху на передньому боці клітини утворюються випини, у які поступово перетікає цитоплазма з центральної та задньої частин клітини. Ці випини називаються *несправжніми ніжками*.

Коли на шляху *амеби* трапляються скупчення бактерій або дрібні рештки інших організмів, *несправжні ніжки* повільно оточують їх і замикають у собі. Утворюється травна вакуоля. *Травна вакуоля* — це органела, у яку з цитоплазми виділяється травний сік, який розкладає складні органічні речовини здобичі на простіші. Продукти травлення всмоктуються з травної вакуолі у цитоплазму і використовуються *амебою* для синтезу власних органічних речовин та забезпечення клітини енергією. Спосіб живлення *амеби* називається *фагоцитозом*. Згодом травна вакуоля з неперетравленими рештками опиняється біля клітинної мембрани, зливається з нею, і неперетравлений вміст вакуолі виводиться назовні.

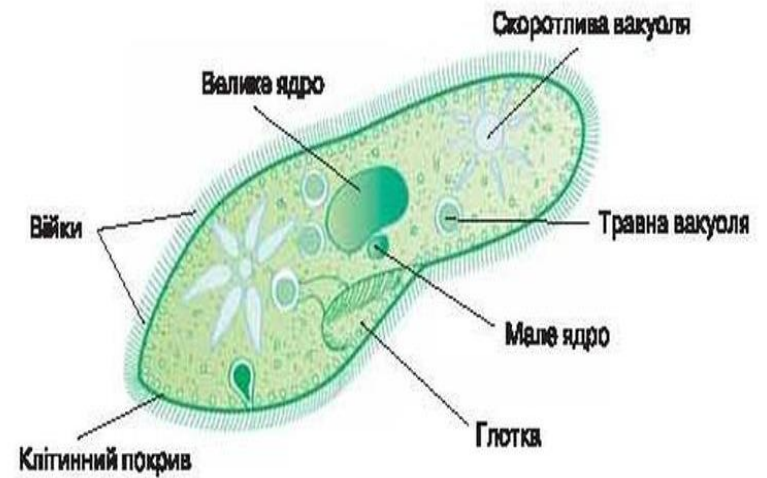
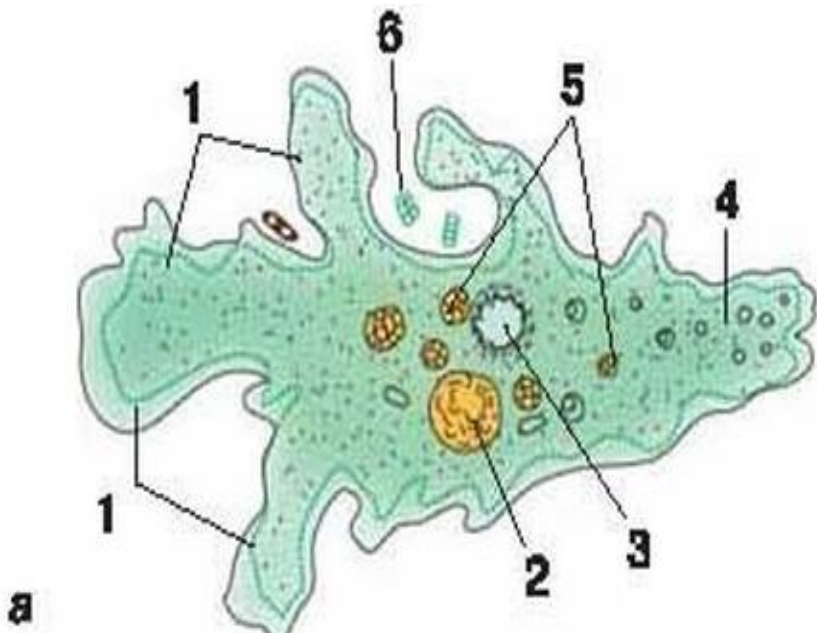
Мал. 42. Інфузорія

Інфузорія туфелька. Іншим прикладом одноклітинних твариноподібних організмів є *інфузорії*. Вони також живуть повсюди у прісній воді, а культуру інфузорій легко занести та підтримувати самостійно. Клітини найпоширенішої *інфузорії туфельки* великі (до 0,2–0,3 мм завдовжки) і помітні навіть без збільшувальних приладів. За формою клітина дійсно нагадує туфельку: спереду клітина звужена, позаду — дещо розширена. На одному боці клітини в інфузорії розташовується заглибина, схожа на кишеньку

— це *глотка*

Поверхню клітини вкривають біля 15 тис. рухливих джгутиків, які в інфузорії називають *війками*. Завдяки координованому хвилеподібному руху війок інфузорія за 1 секунду долає відстань у десять разів більшу за її довжину. Клітинна мембрана разом з війками та їх корінцями, розташованими у поверхневому шарі цитоплазми, утворює пружний та гнучкий *клітинний покрив*. Завдяки цьому покриву клітина зберігає відносно сталу форму.

Порівняємо амебу та інфузорію

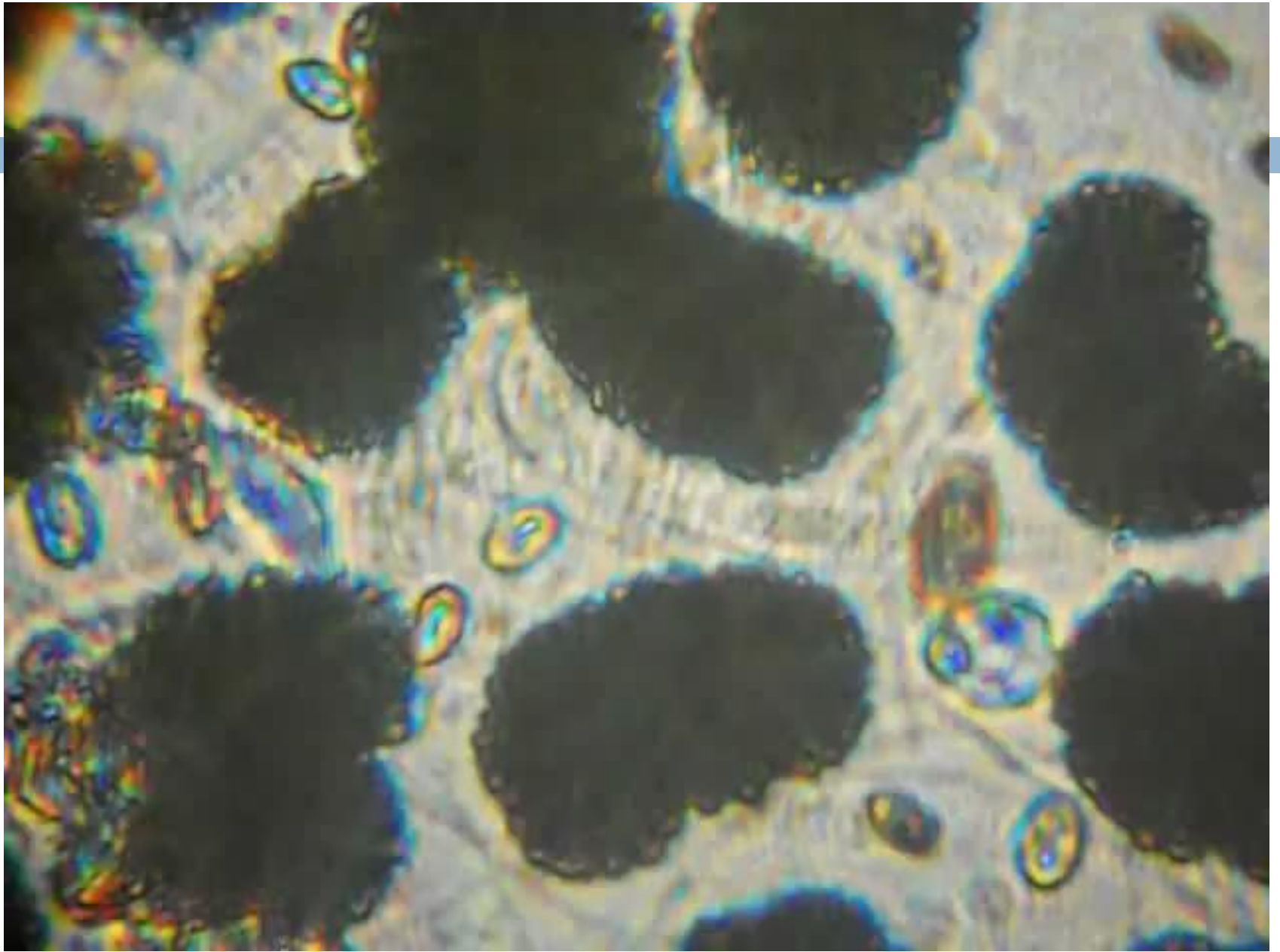
Мал. 42. Інфузорія

Євгена зелена – фотосинтезуючий твариноподібний організм.

Мал. 46. Будова клітини євглени

Євглени мешкають у прісних
стоячих або слабко проточних
водоймах. Споживаючи
розчинену органічну речовину,
євглени разом з іншими
одноклітинними організмами
(Амеба, Інфузорії) беруть участь у
процесах самоочищення води.

Висновки

1. до тваринних одноклітинних організмів належить – Амеба, Інфузорія, Євгена
2. Вони є мешканцями прісних водойм.
3. Живлячись органічними рештками та водоростями, вони очищають водойми.
4. їхнє тіло побудоване лише з однієї клітини.
5. для руху вони мають спеціальні утворення (псевдоніжки, війки, джгутики)
6. їжа перетравлюється в травних вакуолях, а євгена здатна до фотосинтезу (має хлоропласти).